



Fürged Község Önkormányzata




SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap



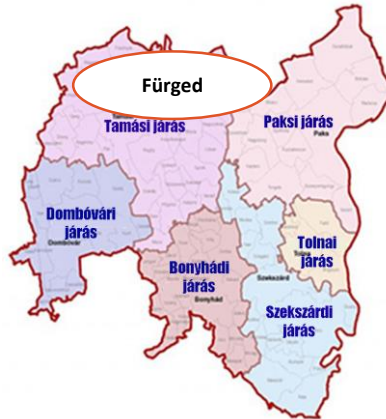
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE



Közösségi-, és kiállítótér létrehozása a fürge Víztoronyban

című mintaprojekt
eredményeit összefoglaló
tanulmány

Tolna megyei mintaprojekt



„Amint a Siónak mezőkomáromi kanyarodásán alul utolszor emelkedik a föld, mintegy kezdete van annak a nagy rónaságnak, melynek vége a baranyai hegyek alá búvik, és az a nagy térség a fűrgedi pusztán kezdődik oly kövéren, hogy néhanapján a búzakaralászt majdnem úgy kell megtámasztani, mint a szilvafát.” (részlet Vas Gereben Nagy idők, nagy emberek című regényéből)

A tanulmányt szerzője: Kárász Krisztián - történész

A tanulmány létrejöttét segítette: Bíró Boglárka - kulturális közösségfejlesztő mentor

A tanulmányban szereplő fotókat Kárász Krisztián és Bíró Boglárka készítették

Fűrged, 2018. 10. 02.

Tartalomjegyzék

| | |
|-----------------------------------|----|
| Bevezető | 4 |
| A mintaprojekt bemutatása | 5 |
| A projekt céljai..... | 8 |
| Mintaprojekt tevékenységei..... | 10 |
| A mintaprojekt megvalósítói | 10 |
| ÜTEMTERV..... | 12 |
| Célcsoportok bemutatása | 14 |
| Célcsoportok találkozási | 19 |
| Eredmények..... | 24 |
| Hatás..... | 27 |
| Adaptálhatóság..... | 28 |
| Fenntarthatóság | 31 |

Bevezető

Jelen tanulmány célja egy álmos kis tolna megyei településen lezajlott áldásos események láncolatán s az ott előidézett kedvező irányba tartó változásokon keresztül rámutatni arra a nem elhanyagolható tényre, hogy egy-egy közösségen belül minden egyén és minden egyes vélemény számít, és le kell számolni azzal a tévhittel, hogy léteznek használhatatlan ötletek, melyekből ne származna később egy, a közös cél hasznára váló eredeti gondolat. Mindenki megfér és ki is nyilvánul egy-egy jó elképzelés épp úgy, mint a segítő szándék. Ha van egy közös, nagy horderejű ügy, amely nem csak egy embert érint, hanem ami sokakat mozgósít, először néhányak, aztán kisebb csoportok, majd lassan tömegek szívügye lesz, s óhatatlanul elkezd a megvalósításon munkálkodó személyeket, kisebb csoportokat közösséggé formálni.

A mintaprojekt bemutatása

Fürged község a 2015-ös népszámlálási adatok alapján 706 lelket számláló kis település Tolna megye északi részén. A falu Tamási kistérségben található, közúton két város, Tamási és Ozora felől közelíthető meg. Földrajzilag a Somogy-tolnai dombvidék és a Mezőföld találkozásánál helyezkedik el. Jobbára lösz fújta dombvidék, kisebb völgyekkel, magaslatokkal szabdalva. A község maga egy ilyen kisebb magaslaton fekszik, ahonnan szép kilátás nyílik a vidékre.

A falu sakktábla alaprajzú, széles utcákkal rendelkezik, melyeket a házaktól és a telkektől széles zöldterületek választanak el. A település intézményeinek otthont adó szerény épületek (a könyvtár az óvoda, a polgármesteri hivatal) itt meghitt, természetközeli környezetben, hatalmasra nőtt fák gyűrűjében vagy széles lombú fák takarásában bújnak meg. Fürged bővelkedik azokban a helyekben, ahol a lombsátrak alatt egy séta közben vagy egy padon megpihelve a városi morajban megfáradt érzékek a természet ölelésében felüdülhetnek. Itt, ahol tágas ligetek terpeszkednek a kertek között, a nyári melegben nem kell attól félni, hogy nem találunk árnyékot, mivel hosszan elterülő parkok sűrűje csalogat felüdül, s meglepetten megállni egy-egy faragott

emlékoszlop alatt, melynek tetejéről a magyar nép szívének kedves alakok tekintenek le ránk.

A település határait elhagyva is sok lehetőséget kínál a helyieknek és a városi életmódot kis időre maguk mögött hagyó látogatóknak a vidéki környezet, legyen szó kirándulásról, kerékpáros túrákról, madármegfigyelésről, gombázásról, a mindennapi stressz okozta fáradalmak után a lelki feltöltődés szinte garantált. Pihentető és alkotásra ihlető erdők, rétek, legelők s a közeli tavak várják a természet szerelmeseit, a kezdő természetbúvárokat és a tapasztalt erdőjárókat egyaránt.

A vidéki romantikát kínáló település azonban a szemnek kellemes felszín alatt komoly problémákkal küzd. Fürged és a kistérség környező települései mind hátrányos helyzetűek. Sok kezdeményezés nem talál kellő érdeklődést, a feltételek javítását célzó kitörési kísérletek források híján sikertelenek maradnak, nagy szükség van támogatókra. A helyi önkormányzat törekszik arra, hogy a település minél önellátóbb legyen, nagy mennyiségű veteményest és gyümölcsöst alakított ki a falu több részén, melynek terméséből a falu óvodáját szinte teljes mértékben el tudják látni zöldséggel és gyümölcssel. Munkahelyekből viszont a kevés van, az is főleg a közmunkaprogramban. Egy TÁMOP pályázat keretein belül lehetővé vált újra megnyitni a helyi varrodát, amely a bezárása előtt, a rendszerváltást megelőző

években folyamatos munkát biztosítva üzemelt, és csak a 90-es évek közepén szűnt meg. A varroda újbóli megnyitása lehetőségét teremtett a korábban ott

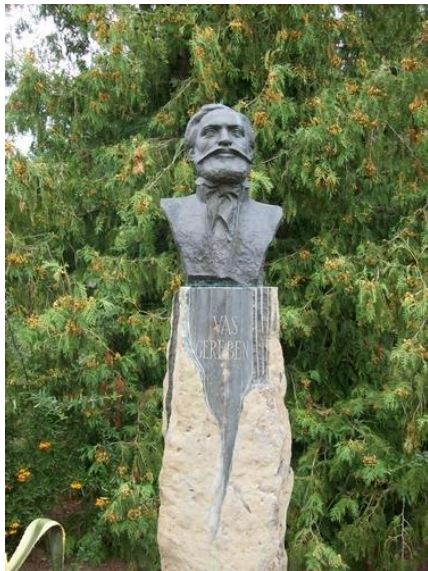


dolgozó tapasztalt munkaerő és a még tapasztalatlan, de lelkes munkakeresők számára a jobb megélhetésre.

A nagy létszámú munkakeresőt foglalkoztató közmunkaprogram és mezőgazdasági tevékenység mellett jelentős az ingázás, a szerelőüzemekbe induló rendszeres járatokkal sokan útra kelnek és több műszakot teljesítenek a gyárakban a jobb megélhetésért, s hogy gyermekeiknek a sajátjukénál jobb feltételeket biztosítsanak az itt maradáshoz vagy az elköltözéshez.

Az egykor szép napokra, amikor jobbak voltak a kilátások, több volt az emberekben a hit, és nagyobb az összefogás, szépen lefestett régi tűzoltóegyleti kocsik emlékeztetnek. Egyik az orvosi rendelő előtt, másik az óvoda és a polgármesteri hivatal között áll. Ez utóbbinak parkjában egy másik, ezúttal egy szoborba öntött híres személyt is érdemes tüzetesebben szemügyre venni, ha valaki erre jár. Ez a szobor egy időben Jókaiéval vetekedő olvasótábort

magának tudható íróát ábrázol, akit, mint mondják s mint több helyen olvasni lehet, az utókor azóta elfeledett. Az állításra



rácáfolva itt mégis friss virágok, óvodások által készített ünnepi díszek, koszorúk díszítik a talapzatot. A 195. éve Fürgedpusztán született Vas Gereben emlékének állították ezt a szobrot Fürged lakói, akik most a közelgő bicentenáriumot megelőző időszakban a mintaprojekt apropóján

kezdetnek lerakták egy Vas Gereben Emlékkiállítás alapjait.

A projekt céljai

A projekt célja az volt, hogy a térségben egyedülálló, téglából épült régi fürgedi víztoronyban közösségi összefogással olyan sajátos közösségi és kiállítóteret hozzanak létre, mely alkalmas a helyi értékek, helytörténet bemutatására. Az elsődleges szempont kezdetben, hogy valamilyen formában a település két jelentős alakja (Vas Gereben író és Méliusz Juhász Péter református

püspök) köré összpontosuljon a kialakításra váró belső tér oly módon, hogy az őket kevésbé ismerő helyiek és más érdeklődők is élményként éljék meg a kiállítást, s ezáltal tanuljanak valamit saját múltjukról, hovatartozásukról. De mivel közösségi tervezés a kiállítás, ezért még nem ismert az elején a közösség döntő többségű véleménye azzal kapcsolatosan, hogy ők hogyan tervezik a víztorony hasznosítását. Az is elképzelhető volt, hogy a mintaprojekt által megálmodott rendeltetés jellege teljesen más irányt vesz, mint azt előzetes tervek. Mindenek előtt a legfőbb cél az volt, hogy közös tervezéssel olyan közösségi tér jöjjön létre, amely mindenkinek megelégedésre szolgál. **Eközben a közösségben élők ráébrednek saját rejtett erejükre és a lehetőségekre, melyek belőlük fakadnak.**

A projekthez kapcsolódott egy új láncszem, mely a Fürgedről elszármazottakat kívánta felkutatni és meghívni őket mint tiszteletbeli vendégeket a mintaprojekt eredményének bemutatására szolgáló projektnapra. Ennek az eseménynek a minden év augusztusában megrendezett Mi Napunk elnevezésű falunap programjai adtak keretet.

Mintaprojekt tevékenységei

A mintaprojekt megvalósításához nélkülözhetetlen pszichológiai tényezőként szolgált az esetleg hasonló körülmények közül induló más községekben már elkezdődött közösségfejlesztésekről érkező tudósítások, hírek, a sok helyen kibontakozó összefogás tényei, melyekről a projektet segítő mentor tevékenységén keresztül értesült a község és nem egy esetben hitetlenkedő lakói. A példaként látott, máshol sikeres úton járó önálló és csoportos vállalatok, a hasonló kiindulópontból elrugaskodott közösségek aktivitása, nagy jelentőséggel bírtak, lelkesítően hatottak a tenni akarásra, a cselekvésre fáradhatatlanul elszántak összegyűlésére, az ötletek megosztására való nyitottság érdekében. A mentor a megkezdett változtatások, a projekt megvalósulását lehetővé tevő alapok lerakásában hamar támogatókra, társakra talált a település vezetői, tevékeny tagjai, az önkormányzati dolgozók, a könyvtár munkatársai és a rendezvények szervezésében aktívan résztvevő idősökben és civilekben.

A mintaprojekt megvalósítói (a muzeális, a könyvtári és a közösségi művelődési szakterületet képviselő intézmények, civil szervezetek, önkormányzat):

Fürged Község Önkormányzata (polgármester: Barkóczi József) Az Önkormányzat nagy erőfeszítéseket tesz a falu élhetővé

tételére. A közmunkaprogramok segítségével számos fejlesztést valósítottak és valósítanak meg, ezáltal új munkahelyeket teremtve. Jelenleg is 80 fő közmunkást foglalkoztat az önkormányzat. Minden pályázati lehetőséget megragadnak, ami a helyben élők megélhetését és a helyi értékteremtést, értékmentést szolgálja.

Fürged Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata: a település egy jelentős része cigány kisebbségű. (A település lakosságának 40 %-a beás közösséghez tartozik)

Községi Könyvtár Fürged: A helyi könyvtár a volt általános iskola épületében működik, amelyet az FVM támogatásával 2002-ben újítottak fel. A felnőtt és gyermekirodalom, a szakkönyvek és a kézikönyvtár mind egy helyiségben található. Lehetőség van azonban helyben használatra, vagy akár csak olvasgatni, hisz a település méretéhez képest elég nagy alapterületű a könyvtár. Több számítógépen lehetőség van internethasználatra is. Számos program várja évközben az olvasni, művelődni vágyókat. A könyvtár emellett informális tanulási helyszíneként is funkcionál.

Irgszemcsei Bartók Béla Művelődési Ház A mintaprojekt ajánlattételen szintén nyertes tolna megyei település földrajzi közelsége és a korábbi években kialakult jó kulturális kapcsolatok, a meglévő kulturális együttműködés felélesztése, a további kezdeményezések bátorítása, táplálása, saját ügyként történő felkarolása terén pótolhatatlan és példamutató segítséget nyújtott.

Petőfi Irodalmi Múzeum A fürgedi mintaprojektet segítő legtekintélyesebb és legnagyobb presztízsű intézmény, mely a kiállítás létrehozásában, rendezésében, érdekesebbé tételében nyújtott hathatós segítséget. A kiállítás létrehozása kapcsán megfogalmazott szerény kéréseinket a lehető legnagyobb igyekezettel, további javaslatokkal és útmutatással segítette.

Illyés Gyula Megyei Könyvtár A tolna megyei könyvtár kezdettől támogatta a fürgedi mintaprojektet és felajánlotta, hogy minden anyagát, mely kapcsolódik a kiállításához rendelkezésre bocsátja. A Vas Gereben kiállításához a könyvtár munkatársai több megabájtnyi anyagot szedtek össze és adták át Fürgednek. Nem mellesleg a kiállításához tárgyi támogatást is nyújtottak.

ÜTEMTERV

Megvalósítás szakasza 2018 márciusától 2018. augusztus 4-ig tartott. Erre az öt hónapra esett a tervezés és a tervek alapján a kivitelezés szakasza is. Azért jelentős ez az öt hónap, mert ebben az öt hónapban közösségek jöttek létre egy cél érdekében és közben az álmaikat megvalósítva Fürged Község kapott egy új közösségi és kiállító helyet, mely reményeink szerint folyamatosan fog bővülni és megújulni az elkövetkező évek során.

- a. Felkészülés, érdekcsoportok összeállítása (érdekek és ellenérdekek), bevonhatók felkutatása és megkeresése. Érdekcsoportok meghatározása, célcsoportokra bontása, stakeholder analízis elkészítése. Érintettek, szkeptikusakat és ellenzőket motiváló tényezők meghatározása. (2018. március)
- b. Probléma- és ötletfeltáró találkozások időpontjának és ütemezésének megtervezése. Találkozókon zajló beszélgetéseken ötletgyűjtés, brainstorming a víztoronyban létrehozni szándékozott közösségi tér funkciójáról. (2018. március-április)
- c. Az összegyűjtött ötletek rendszerezése és megtervezése résztvevőkkel, a részfeladatokat elvégzésére, felügyeletére jelentkező, és a csoport által kijelölt felelősökkel. (2018. április 30-ig)
- d. Egy tájékoztató fórumon az ötletek, elképzelések ismertetése (2018.május közepe)
- e. Konkrét tervezési munkálatok elindítása (2018. május 15-től)
- f. Kiállítási anyag összeállítása, a kiállításnak keretet adó Mi Napunk rendezvény előkészítése, programszervezéssel kapcsolatos feladatok. (2018. május 15-augusztus 2.)
- g. Mi Napunk rendezvény – Elszármazottak találkozója (2018. augusztus 4.)

Célcsoportok bemutatása

Ha tág értelemben vesszük a célcsoportot és úgy határozzuk meg, hogy kiket várunk és szeretnénk megszólítani, akkor a település minden lakóját szeretnénk elérni, és pluszba szeretnénk megtalálni azokat az elszármazottakat, akik még mindig kötődnek a településünkhöz.

Ha a célcsoportot konkrétan szeretném bemutatni, akkor 6 kisebb célcsoportot nevezek meg és mutatok be az alábbiakban, akiket konkrétan bevonunk a mintaprojektbe és az ő bevonásukkal remélhetőleg a tágabb célcsoporthoz is közelebb jutunk és elérhetővé válik számunkra.

A hat célcsoportot is két felé osztanám, mert 5 célcsoport az, akikkel folyamatosan a kezdetektől dolgozunk a projektben, míg a 6. célcsoport az elszármazottak csoportja csak később csatlakozik ehhez a körhöz és más rendszer szerint (nem aktív részesei, hanem még passzív résztvevői lesznek az eseményeknek).

Első célcsoportba tartoznak a fenntartók, az intézmények és dolgozóik, azok, akiknek a munkájuk révén is közük lehet a kiállítás létrehozásához, illetve elemi érdekük, hogy Fürged fejlődéshez, fejlesztéséhez hozzájáruljanak. Ide tartoznak az Önkormányzat dolgozói (polgármester, jegyző, hivatali alkalmazottak 5 fő), a Roma Nemzetiségi Önkormányzat (3 fő),

Fürged Óvoda óvónői (2 fő), Katolikus Egyház segítői a településen (2 fő), Fürged Könyvtár, Információs és Közösségi Hely dolgozói (2 fő), NMI kulturális közfoglalkoztatottak s a Művelődési Ház segítője (1 fő), Helytörténeti Gyűjtemény Tamási (1 fő), Segítő Kezek Projekt szervezői (2 fő). Ebben a célcsoportban körülbelül 18-20 fő van, akiket sikerült bevonni a tervezés szakaszába is. Iskolai végzettség szerint a település értelmiségi rétege tartozik ide, akik többnyire minimum középfokú iskolai végzettséggel rendelkeznek. Ebben a csoportban van olyan, aki nem fürgedi, mégis munkája révén a településhez köthető (2-3 fő).

Második célcsoportba a **civilek** tartoznak. Őket külön csoportba hívjuk megbeszélésre. Ebbe a csoportba tartoznak a bejegyzett egyesületek, alapítványok, de ide soroljuk azokat a csoportokat is, akik nem ténylegesen bejegyzett egyesületek, mégis közösségként funkcionálnak Fürgeden. Ebben a célcsoportba tartozik a **Fürged Községért Közalapítvány**. A Közalapítvány célja a község fejlesztése és a közösségfejlesztés. Kiemelt szempont a környezetvédelem és a településfejlesztés, településrendezés, épített és természeti környezet védelme. Az Alapítvány fontosnak tartja a gyermek- és ifjúságnevelés kialakításához szükséges közösségi terek létrehozását. Támogatja a közművelődést, valamint az aktív sport és tanulással egybekötött szórakozás lehetőségeit is (kb. 5-6 fő). **Polgárőr Egyesület** (A

helyi környezet, a település biztonságossá és széppé varázslása a kitűzött cél (5-6 fő), Szivárvány Táncsoport (4-5 fő), Filmklubba járók (3-4 fő). Ebben a célcsoportban aktívan bevonhatók száma kb. 20 fő. Korosztályi összetétel kb. 30-60 éves korig. Aktív munkaképes korosztály, akik maguktól is valamilyen közösségi munkában már benne vannak és fontos számúra a településük jövője.

Harmadik célcsoport a nyugdíjasok csoportja. Minden településen élő nyugdíjas ebbe a csoportba tartozik, de úgy 15 fő, akikre számíthatunk a tervezés és kivitelezés során első körben. Reményeink szerint ez a szám nőni fog a projekt tartalmi kidolgozása alatt.

Negyedik célcsoport a fiatalok köre. Tervezett létszám itt is 15 fő. A fiatalság kb. 16-25 éves korig, akik még otthon laknak (tanulnak, esetleg nem rég hagyták abba az iskolát) helyüket keresik a világban, de még csak próbálgatják szárnyaikat, erőiket, és később ők lesznek, akik megálmodják majd Fürged jövőjét és remélhetőleg a projekt létrehozásában is tevékeny részt fognak vállalni. Itt még csak tervezett létszámról beszélhetünk, mert ez az a korosztály, akit még nem sikerült aktivitásra bírni, habár éppen a mintaprojekt tervezési szakaszában kezdtünk velük is egy szorosabb együttműködést kezdeményezni egy ifjúsági hely kapcsán, ahová eljárhatnának és szervezhetnének maguknak

programot. Még az igényfelmérésnél és a kezdeti buktatóknál tartunk.

Ötödik célcsoport a tervezési szakaszban került bele a felvetésbe, de nem szeretnénk megkerülni és kihagyni őket, így a tervezőcsapattal őket újonnan vettük fel. Ők a helyi **vállalkozók**. Ők azok, akiknek a megélhetésük a helybeli erőforrásoktól függ (föld, fizetőképes helyi lakosság). Szeretnénk, ha nem csak haszonként tekintenének a településre, hanem olyan értéként, melyet támogatni lehet és kell. Szükségünk van az ő megnyerésükre, így ez egy olyan különleges célcsoport, akiket nem csak bevonni, hanem hosszú távon megnyerni is szeretnénk a településünknek.

PLUSZ célcsoport

A **hatodik célcsoport az elszármazottak** köre. Ez szintén egy hosszú távú elképzelés része, miszerint az elszármazottak közül biztos van olyan, aki tudása, tapasztalata révén szívesen segíti a települést. A mintaprojekthez úgy kapcsolódnak, hogy a mintaprojekt záróprogramjára őket hívjuk meg vendégnek. Ők lesznek azok, akiknek bemutatjuk a mintaprojekt eredményét, bízva abban, hogy ez további lehetőségeket tár majd fel. Az elszármazottak így tevékenyen nem vesznek részt a mintaprojekt létrehozásában, tervezésében, munkálataiban, csupán a

végeredmény bemutatásánál lesznek jelen, mégis ezzel reményeink szerint egy új palettát fognak hozni Fürged közösségeinek életébe.

Mivel Fürged eleve hátrányos helyzetű település, így az egyes célcsoportokban is már benne vannak a hátrányos helyzetben lévő emberek, közösségek. Nem kívánjuk őket külön célcsoportban megnevezni, hisz az első célcsoportban ott van a Nemzetiségi Roma Önkormányzat, a második célcsoportban vannak a civilek, kiknek munkáját több roma is segíti, a harmadik célcsoport eleve a nyugdíjasokat célozza meg, melyben természetesen ugyanúgy, mint a fiataloknál, sokan hátrányokkal küzdenek (iskolai és szociális hátrányokról beszélünk itt).

A célcsoportokat egyformán kezeljük, nem teszünk különbséget módszer kapcsán sem a velük való közösségi beszélgetések kapcsán. Egyedüli érdekesség lehet a közösségi beszélgetések, tervezések kapcsán, hogy a bevont segítő (mentor) ismeri a beás közösség hagyományait, szokásait és több hátrányos helyzetű csoporttal dolgozott már együtt, így ezek levezetésében is van tapasztalata.

Célcsoportok találkozási

Az első találkozón a kezdeti ideges feszengést hamar felváltotta a korábban el nem mondott ötletek megosztása, ami mint kiderült, nem is olyan nehéz. Mindenki komolyan vette a feladatot, és nem félt megosztani a többiekkel elképzeléseit. Ezek között már korán



felmerült a később is mindig visszatérő igény, hogy a víztorony felsőbb szintjeire történő feljutás biztosításával a helyi lakosság fentről az elé

táruló kilátásban gyönyörködhessen, vagy valamiképpen a magasba jusson, de az alsó szinten a helyi alkotások megosztására is gondoltak a résztvevők. A Vas Gereben Emlékkiállítás ötlete szintén itt merült fel először, s utána sorozatban mindegyiken.

A második találkozón az összesereglett idős hölgyek a polgármesterrel közösen fiatalokat megszerző aktivitásról tettek tanúbizonyságot, ötleteik a falu társasági életét és idegenforgalmát fellendíteni képes javaslatokat ötvöztek a hagyományok megőrzésével. Nem maradhatott ki a kézügyesség,

a gasztronómia, valamint a múlt örökségének tisztelete és szélesebb közönség elé tárásának kifejezett óhaja sem.

Harmadik alkalommal már a romantika is fontos szerepet kapott



az ötletek gyártásában, és minél közelebb hozni a távoli dolgokat, legyenek azok a környező táj vagy az

éjszakai égbolt részei. Persze az előző csoportokhoz hasonlóan ők is leginkább kiállítótérként tudták elképzelni a víztorony alsó szintjét, ahol helyi emlékek és termékek kerülhetnének bemutatásra.

A negyedik alkalommal összegyűlt csoport rugaszkodott el



leginkább a Földtől, már a kezdeti felvetések is ezt bizonyították, nem szorították őket vissza tér és idő korlátai, átadták magukat a



kötöttségek nélküli képzeteknek. Némelyik résztvevőre talán az is hatással volt, hogy aznap ünnepelték világszerte az űrhajózás napját, így a kozmosz

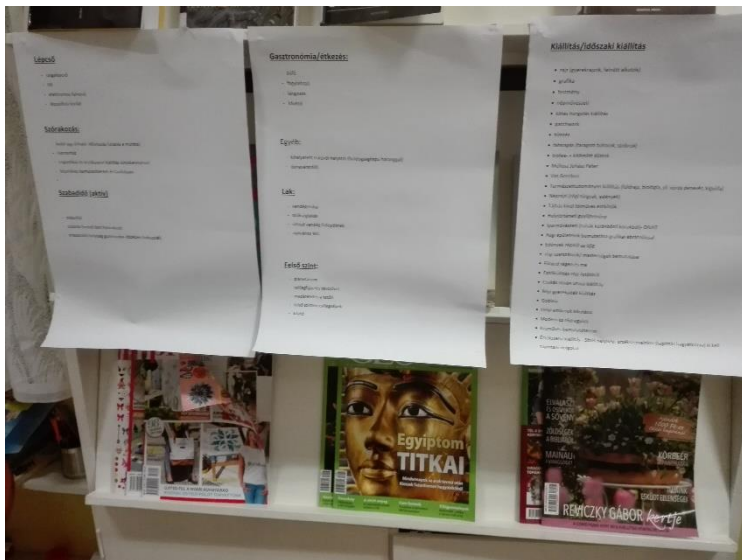
titkait fürkésző dolgok kaptak helyet a szűk térben. Ezzel szemben mások az égbolt alsóbb régióit meghódító szárnyasokat tettek meg gondolataik hőseivé.

Két sikertelenül elmúlt találkozó után a soron következő alkalommal ismerős arcok bukkantak fel újra, kíváncsian és ötleteik mellett elkötelezve, várva, hogy milyen eredményre is jut végül a mindent eldöntő szavazás: mi valósul meg?



Tervezünk, tervezünk és álmodunk.....





Kinek a józan vagy kissé szokatlan ötletére érkezik közülük a legtöbb voks? Lehet-e egyáltalán dönteni arról, hogy mi legyen? A válasz nem váratott sokáig magára. A szavazatok összeszámolását követően -mindenki meglegésére született döntés: Fürged

híres szülőtte, Vas

Gereben

kiérdemelt egy

kiállítást!



Eredmények

Az előzetes terveknek megfelelően és a közösség akaratából egy régóta üresen álló, helyi szempontból jelképes fontosságú építmény kiemelt, irodalmi vonatkozású szerepet kapott. A hasznosításra váró teret a településen született 19. századi író, Vas Gereben emlékének ápolására, írói örökségének tovább gondolására szánta a lelkes alkotó gárda, akik összegyűjtötték, megrostálták az író életével, irodalmi munkásságával, szellemi örökségével és annak hatásával kapcsolatos szakirodalmi forrásokat, tárgyi emlékek digitalizált formában katalogizált példányait. A kutatás során jóval több dologra akadták rá, mint

arra először számítottak, ezért gondos válogatással készítették elő az augusztusi megnyitóra a kiállítási anyagot.

Az 5 célcsoport bevonásával a kiállítás előkészítésével párhuzamosan zajló munkálatokba végül az település nagy részét sikerült elérni, megszólítani. Többen időszerűnek találták a megvalósítást, érdeklődtek a fejleményekről, és felajánlották segítségüket. Sokukra a későbbiekben is számíhattunk. A célcsoportonként szervezett találkozók kb. 50 fő vette ki aktívan a részét az ötletek megosztásában és a döntéshozatalban. Az összegző projektnapon ezekből a résztvevőkből alakultak meg a különböző feladatok ellátásával megbízott munkacsoportok, körülbelül 40 fő, akik a Mi Napunk rendezvény programjainak szervezésével, a kiállítás összeállításával vagy a Fürgedről elszármazottakkal való kapcsolattartással foglalkoztak.

Időközben a Fürgedről elszármazottak felkutatása, akik még érzelmileg kapcsolódtak a településhez, közel fél év után eredményesen lezárult. A kapcsolatot 130 fővel sikerült felvenni. Közülük akik jelezték, hogy elfogadják meghívásunkat, kevés kivétellel családostól érkeztek, gyermekeik, unokáik kíséretében – kb. 80-100 fő.



A Mi Napunk nagyrendezvény megvalósítása a korábbi években sem volt könnyű feladat, azonban a szervezők komoly rutinra tettek szert, ezért semmit nem bíztak a véletlenre. A különleges vendégek, az elszármazottak érkezése, a kiállítás megnyitója emellett mind-mind lelkesítően hatott. De nem csak a szervezőkre. A rég nem látott fügediek viszontlátásának reménye, vagy a puszta kíváncsiság a lankasztó nyári forróság ellenére sok látogatót vonzott, s akik már ekkora útra vállalkoztak, azokat egy elfeledettnek kikiáltott írók éltető kiállítás által kiváltott tömeg sem riasztott vissza, kivárták a sorukat a fák lombjai alatt, hogy ők is körbenézhesenek a víztoronyban és a kuriózumnak számító kiállítótérben. Körülbelül 100-150 fő érkezett és tette tiszteletét a programokon és a megnyitó helyszínén.

Hatás

Azokat, akiket a kezdetben széles körben még kétségeket kiváltó projekt meg tudott szólítani, rövid idő alatt elköteleződtek a közös cél érdekében. A megvalósítási folyamat során a célcsoport résztvevői között és egyes célcsoportok kapcsolatrendszerében fokozatosan érződött a serkentő jellegű hatás, amely az összetartozás érzésének erejét kezdte el tudatosítani. A mintaprojekt által előidézett változások következtében egyre több korábban passzív szereplő megérezte annak az összetartozásnak az erejét, mely a kitalálástól a megvalósulásig elkísérte az ötletgyárosokat és megvalósítókat. Nem utolsó sorban közelebb hozott egymáshoz távolabbi nézőpontot képviselő embereket, akiknek addig esetleg nem sok dologban sikerült közös nevezőre jutni.

A projekt módszertana új utakat nyitott meg a közösségeken belül, új eszközt adott iránytű gyanánt, hogy egy cél elérése érdekében milyen utakat lehet bejárni. Óhatatlanul és a várakozásoknak megfelelően új emberek kerültek előtérbe, váltak ki véleményükkel, tetteikkel a települést érintő kérdésekben döntéshozó szerepekbe, új pozíciókba. A projekt hatást gyakorolt

a közösség tagjaira, előtérbe kerül az egymás dolgai iránti közömbösséget felváltó odafigyelés, az egymás megismerésére tett kísérletek, valamint mélyültek a személyes kapcsolatok a településen belül. Megnőtt az egyének és vele együtt a közösség helyi érdekérvényesítő képessége egyaránt.

A mintaprojektet megvalósító egyik kiemelkedő intézmény (pl. könyvtár) kapcsolati hálója az előkészületek és a kivitelezés szakaszaiban nem csak regionálisan, hanem országos mértékben is megnövekedett, és nagyobb lett érdekérvényesítő hatása. Adat- és kiállítási anyagot gyűjtő munkája közben szorosabbra fűzte a kulturális téren hosszú ideje meglévő szálakat az iregszemcsei Bartók Béla Művelődési Házzal, és új távlatokat megnyitó kapcsolatot létesített egy országos gyűjtőkörű szakmúzeummal, a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeummal. Ugyanakkor felvállalt más szerepeket is a közösségen belül. A kultúráközvetítő szerep mellett a közösségfejlesztés lehetősége tárult ki előtte, nem kevés sikerrel.

Adaptálhatóság

Maga a módszertan adaptálható. Hisz egy meghatározott cél érdekében bármely közösség végrehajthat közösségi tervezést, miután a cél és célcsoport meghatározásra kerültek. Mivel a

kezdetektől dokumentáció készül a történeésekről, így az alapján létrejöhet a későbbiekben egy adaptáció, sőt jobb eredmények is születhetnek más településeken.

Talán egyetlen kérdéses: a MI NAPUNK rendezvényen tálalták fel a híres vendégváró fürgedi kuglófot. No annak sokak szerint nincs párja kerek e világon.

Szeretnénk, ha ez is adaptálható lenne, ezért itt leközzöljük a titkos receptjét és javasoljuk hogy süssék meg a következő közösségi rendezvényükkor. Higyje el kedves olvasó nagy sikerük lesz.

Fürgedi híres kuglóf:

Hozzávalók:

12 kg liszt, 1 kg szórásához

40 db tojás

1 kg cukor

8 db élesztő

1 liter olaj

10 cs. vaniliás cukor

10 db citrom

800 db édesítő tableta

2 cs. kakaópor

8 cs. mazsola

8 liter tej

½ kg zsír

1 kocka ráma margarin

1 üveg folyékony édesítő

11 csipet só

13 db nagy keglóf lesz belőle

11 kg lisztet átszitálunk, hozzáadjuk a 11 csipet sót. 8 l tejjel meglangyosítjuk. Felfuttatunk 8 db élesztőt kevés cukorral és tejjel (3 liter tejjel). A felfutott élesztőt és lisztet összeönteni, kicsit keleszteni. Utána a maradék tejjel összedolgozzuk. 40 db tojássárgáját a maradék cukrot, 1



zsírt, a citrom reszelt héjat, fél üveg folyékony édesítőt, 10 cs. vaníliás cukrot összedolgozzuk. 800 db édesítőt kevés tejben felfuttatunk,

majd a tojásos masszához adjuk. Majd az egészet hozzáadjuk a liszthez.

2. cs. kakaóport a maradék folyékony édesítővel és tejjel összekeverünk, hogy kicsit hígabb anyagot kapjunk. A margarint felolvasztjuk. Miután jól

kidolgoztuk a masszát (sárga) kettévesszük, majd a margarint elosztjuk a 2 masszába és hozzáadjuk a kakaós masszát.

8 cs. mazsolát leöblítjük és a masszához adjuk. kb. ¼ liter olajjal összedolgozzuk. 13 cipót (kuglófot formázzunk, tetejüket 3 egész tojással megkenjük. 75 percig sütjük.

Fenntarthatóság

A közösség által megvalósításra érdemesnek talált Vas Gereben Emlékkiállítás fenntartható, fejleszthető és a tervezés által összegyűjtött ötletek alapján bővíthető a későbbiekben. A kialakított elrendezés bármikor újra értelmezhető és a tapasztalatok alapján az író születésének közelgő bicentenáriuma alkalmából évente akár más tematikával megtölthető, frissíthető, az összegyűjtött ötletekhez és a trendekhez igazítható kiállítási anyag. A fenntartáshoz nem szükséges finanszírozás. A kiállítási anyagot a könyvtárban dolgozók tudják gondozni. Amennyiben az ötletekből évente más kiállítás jön létre, úgy ahhoz, amennyiben kell, az önkormányzat segítségével elő lehet teremteni a szükséges forrásokat, amennyiben szükséges. A legtöbb ötlethez azonban nem is kell külső forrás, csupán akarat kell és némi jó szándék. Ezekkel pedig rendelkeznek Fürged lakói.